

Anteckningar, Anestesi 2013-06-03

Närvarande

Från KVASt, SFAI: Kristina Hambreus Jonzon, Stefan Lehtipalo, Cecilia Escher, Lena Gamrin, Filip Fredén, Katarina Lindgren, Sanna Dahl, Liselotte Winqvist, Patrik Hansson, Anders Enskog, Lars Spetz, Mats Hårdstedt.

Från Socialstyrelsen: Jenita Nilsson och Ragnhild Mogren

Bakgrund till mötet – Utvecklad struktur för kurser under ST

Projektet KUST innebär ett samlat grepp om kurser under ST. Syftet med projektet är att utveckla en struktur som ska verka för ett utbud av kurser som går i linje med de behov som föreligger inom de respektive specialiteterna. Strukturen ska vara hållbar över tid och ska även verka för en rättvis och ändamålsenlig fördelning av de statliga medlen.

En väsentlig komponent i utvecklingen är framtagande av specificerade kursämnen för alla specialiteterna. Med kursämne menas här ämne inom vilket kurs eller kurser bör ges. Dessa ska utgöra tydliga rekommendationer till kursgivare om vilka kurser som bör ges och vad dessa bör innehålla, i termer av vilken kompetens som förväntas uppnås i dessa kurser. Rekommendationerna innebär också en fingervisning till potentiella kursgivare om vilka kurser som har störst chans att få statlig finansiering vid en upphandlingssituation. De ska med andra ord kunna användas som underlag i framtida upphandlingar av SK-kurser.

För att kursämnena ska fungera på ett ändamålsenligt sätt – dvs. som rekommendationer till kursgivare, ST-läkare, arbetsgivare och som underlag för upphandlingen av kurser – behöver dessa vara tydligt specificerade. De ska vara utformade på ett sådant sätt att de tillsammans svarar mot Socialstyrelsens delmål, och det ska framgå vilket kursämne som svarar mot vilket/vilka av dessa mål. Det ska också framgå när under ST-utbildningen kurs inom respektive ämne bör läsas (tidigt, mitten, sent).

Vidare ska kursämnena vara specificerade i termer av kompetensmål. Med kompetens menas här individens förmåga att framgångsrikt utföra ett arbete eller en arbetsuppgift. Kompetensbegreppet innefattar såväl teoretiska kunskaper som praktiska färdigheter och förhållningsätt. Av målformuleringarna ska framgå vad för form av kompetens som efterfrågas, i termer av exempelvis kunskapers komplexitet eller abstraktionsnivå. Kompetensmålen ska vara formulerade med hjälp av aktiva

verb, dvs. verb som uttrycker vad ST-läkaren ska kunna *göra* efter avslutad kurs i ämnet.

Kursämnena med vidhängande kompetensmål arbetas fram i workshoppar med representanter för de olika specialiteterna. Socialstyrelsen sammankallar och håller i dessa workshoppar, det är också Socialstyrelsen som granskar och godkänner kursämnenas slutliga utformning i relation till föreskriften om specialiseringstjänstgöring samt Lagen om Offentlig Upphandling (LOU).

Dagens möte utgjorde en första workshop för specialiteten Anestesi och intensivvård och syftade till att introducera arbetsmetodikerna samt påbörja utvecklingen av kursämnen relevanta för specialitetens ST-läkare.

Mötets innehåll och utfall

Jenita Nilsson börjar med att övergripande presentera projektet KUST (se presentation KUST_info_expertgrupp.pdf).

Därefter diskuterar gruppen hur situationen idag ser ut för specialitetens ST-läkare och de kurser man anser krävs under utbildningstiden. Det framkom att LIPUS utvecklar en plattform för kurser, något Socialstyrelsen bör veta om. En fråga uppstod om Socialstyrelsen ämnar samla alla kurser på samma plats, nu är det lite "random" vilka kurser man fått reda på. Det framhövdes ett behov av att samordna nationellt. Som det är nu är föreningens sida en viktig aktör.

Föreningen har tidigare uttryckt ett önskemål om att få ha ett europeisk test som ett krav i föreskriften. Testet är idag frivilligt att genomföra för den ST-läkare som vill få ett tydligare europeiskt erkännande inom specialiteten.

Gruppen undrar hur Socialstyrelsen kommer följa upp upphandlingen, att pengarna går till rätt kurser, att kurserna upprätthåller de kvalitetskrav som ställts? Socialstyrelsen berättade om ett parallellt pågående projekt med att utveckla upphandlingsprocessen enligt Lagen om Offentlig Upphandling (LOU).

Föreningen arbetar med att få till en nationell samordning kring kurser inom neuro, barn och thorax. De har inventerat hur många ST-läkare som behöver gå dessa kurser per år. Styrelsen vill att delföreningarna tar på sig ansvaret för att kurser i dessa ämnen ges och för samtal med delföreningarna. Här har dock styrelsen, som inte har någon formell makt att kräva detta, inte riktigt "gått i mål" än.

Gruppen lyfter fram att det inte får vara för krångligt att lämna in anbud. De vill inte ha oseriösa aktörer som går före de kursgivare som nu gör kvalitativa kurser. Man ser att det finns bra nationella kurser, sedan finns det också regionala kurser. De här kurserna är inte IPULS-

certifierade. Det är en stor utbildningsbolk som löper utanför SK (statligt finansierade kurser). Gruppen anser att ska utvärderas i utbyte mot intyg.

Ragnhild Mogren presenterar den arbetsmodell som används vid utvecklingen av kursämnena (se presentation KUST_arbetsmodell_anestesi.pdf). Gruppen ansåg att lämpliga kursämnena fanns redan identifierade i den utbildningsbok föreningen har tagit fram. Efter diskussion om vad som stod i utbildningsboken kom gruppen fram till nedan ämnen:

- Grundläggande och fördjupad anestesi (eller istället heta grundläggande perioperativ medicin?)
- Luftvägshantering (borde vara ett eget ämne? Stabilisering av vitala funktioner?)
- Tillämpade grundvetenskaper
- Grundläggande och fördjupad intensivvård (sepsis ...)
- Katastrof-, prehospitalmedicin och trauma (primärt handläggande av trauma, t.ex. ATLS)
- Regionalanestesi (ultraljud)
- Smärta
- Obstetrisk anestesi
- Återupplivning (A-HLR, ceps mm)

Specialanestesi med tillhörande intensivvård, 3 kursämnena (önskar ett nationellt grepp då det är få ställen där expertisen finns):

- Thoraxanestesi med tillhörande intensivvård (ska kanske vända sig särskilt till de som inte har en thoraxplacering)
- Neuroanestesi med tillhörande intensivvård
- Barnanestesi med tillhörande intensivvård

Under den tid som var avsatt för dagens workshop hann gruppen arbeta med nedan tre ämnen:

Kursämne 1

Rubrik: Regional anestesi

Syfte: vanligt förekommande blockader

Kompetensmål:

Nyckelord att utforma kompetensmål av:

- Anatomi
- Farmakologi
- Komplikationer samt handhavande av komplikationer
- Ultraljudsteknik
- Nervstimulering
- Perifer Neurofysiologi
- Risk-nytta
- Indikationer
- Kontraindikationer
- Antikoagulans
- Infusionspumpar
- Stickteknik
- Patientsäkerhet – motivering
- Specifika blockader
- Toxicitet

Kompetensmål:

- Redogöra för anatomin och identifiera landmärken för aktuell blockad (**utbredning**).
- Redogöra för aktuella läkemedels farmakologi.
- Redogöra för den perifera nervens fysiologi.
- Värdera risk-nytta vid val av regionalanestesi.
- Förebygga, identifiera samt initiera behandling av komplikationer vid regionalanestesi.
- Redogöra för ultraljudsteknik och utföra ultraljudsledd blockad under handledning.
- Beskriva principerna för nervstimulering vid blockad.

Rekommenderat/övrigt:

Delmål:

Kursämne 2

Rubrik: Luftvägshantering

Syfte: **simulering**

Kompetensmål:

Nyckelord att utforma kompetensmål av:

- Anatomi
- Risk
- Tekniker
- Identifiera
- Algoritm
- Hjälpmedel, utrustning
- Anestesimetod
- Komplikationer
- Embryologi

Kompetensmål:

- Redogöra för luftvägarnas anatomi.
- Identifiera och värdera riskpatienter.
- Reflektera över och värdera egen och tillgänglig kompetens.
- Tillämpa aktuell algoritm samt ingående tekniker.
- Välja lämplig anestesimetod.
- Förebygga, identifiera samt initiera behandling av komplikationer.
- Kommunicera effektivt i krissituationer.
- Redogöra för användning av aktuella hjälpmedel.

Rekommenderat/övrigt:**Delmål:**

Kursämne 3

Rubrik: Grundläggande och fördjupad intensivvård (ej färdigt)

Syfte: bör finnas kurs på både en grundläggande nivå samt en fördjupad nivå.

Kompetensmål:

Nyckelord att utforma kompetensmål av:

- Hemodynamik och monitorering
- Nutrition
- Seding och delirium
- Organdonation
- Etik
- Trauma
- Patientens upplevelser

- Koagulationsstörning
- Manifest eller hotande svikt i vitala organfunktioner (cirkulation, respiration, leverfunktion, njurfunktion, hematologi, infektion, immunologi, CNS, metabola rubbningar)
- Kvalitetsregister
- Immunosupprition
- Syra/bas
- Elektrolytrubbningar
- Intoxikationer
- Outcome av intensivvård
- Prognostiska metoder/faktorer
- Vätskebehandling

Kompetensmål på grundläggande nivå:

- Förutse, identifiera och initiera behandling av svikt i vitala organ.
- Tillämpa basal monitorering av vitala organfunktioner.
- Redogöra för aktuella läkemedels farmakologi.
- Redogöra för normal och patologisk andnings- och cirkulationsfysiologi.
- Tillämpa principer för vätske- och transfusionsbehandling samt basal nutritionsterapi.
-

Kompetensmål på fördjupad nivå:

- Planera, genomföra och avsluta behandling av svikt i vitala organ.
- Tillämpa metoder för organstödande behandling.
- Utforma individuell nutritionsterapi.
- Värdera data från monitorering samt vidta adekvata åtgärder.
-

Inför nästa tillfälle, preliminärt bokat den 26 augusti, kom gruppen överens om att var och en i gruppen tar på sig att skriva utkast på kompetensmål till de ämnen som återstår att arbeta med enligt nedan fördelning:

Kursämne	Namn
Grundläggande och fördjupad anestesi	Alexey
Tillämpade grundvetenskaper	Patrik
Grundläggande och fördjupad intensivvård	Kristina
Katastrof-, prehospitalmedicin och trauma	Cecilia
Smärta	Lars
Obstetrisk anestesi	Liselotte
Återupplivning	Katarina
Thoraxanestesi med tillhörande intensivvård	Filip
Neuroanestesi med tillhörande intensivvård	Stefan
Barnanestesi med tillhörande intensivvård	Anders

Vid nästa workshop kommer vi att gemensamt diskutera de utkast som arbetats fram och färdigställa kompetensmålen för samtliga kursämnen. En fördel är om utkasterna för varje kursämne kan skickas ut till samtliga i gruppen inför workshopen så att alla som ska delta kan vara så förberedda som möjligt.

Ett förslag som lades fram under mötet var att använda sig av det självskattningsverktyg som finns framtaget för att stämma av om de väsentligaste områdena har täckts in i de kursämnena som formulerats. Detta skulle kunna göras antingen i samband med att var och en skriver sina utkast, alternativt då vi tittar på vilka delmål som kursämnena täcker in i slutet av nästa workshop.

Jenita Nilsson

Utredare,
Projektledare, utvecklingsarbetet KUST (Kurser Under ST)
075-247 36 99

Ragnhild Mogren

Utredare, pedagogisk utvecklare i KUST
075-247 37 63

Socialstyrelsen
Avdelningen för regler och tillstånd
Behörighet
106 30 Stockholm
